

PÄÄTÖS

3.2.2021

VN/25349/2020
VN/25349/2020-STM-4Tampereen kaupunki
PL 98
33201 TAMPERE**Valtionavustuksen myöntäminen Kotona asumisen teknologiat ikäihmisille (KATI) -ohjelmaa toteuttavalle hankkeelle****Hakemus**

Tampereen kaupunki on hakenut 16.11.2020 päivätyllä hakemuksella 1 000 000 euroa valtionavustusta Pirkanmaan KATI eli PirKATI-hankkeelle. Lisätietona hakija on toimittanut selvennetyn talousarvion sekä tarkentanut hankkeen osatoteuttajien ja muiden kumppaneiden roolia.

Hankkeeseen osallistuviin kaupunkeihin/kuntiin kuuluu 77,15 % Pirkanmaan väestöstä. Ikäihmisten palveluissa painopistettä siirretään ennaltaehkäiseviin ja kotiin vietäviin palveluihin. Kunnilla on tässä tilanteessa tarve kehittää vaikuttavia, resurssi- ja kustannustehokkaita sekä henkilöstön työtä sujuvoittavia työtapoja sekä tuottaa palveluja (myös digitaalisia) entistä laajemmin kotiympäristöön. Keskeisenä haasteena etenemiselle on ollut digitaalisten laiteratkaisujen pirstaleisuus ja yhteentoimimattomuus. Hankkeessa koetetaan vastata tähän haasteeseen luomalla avohoidon 24/7-päivystys, jolla vähennetään kotihoitoasiakkailta sairaalapalveluiden käyttöä 10 % ja joka tuottaa merkittävän vuotuisen säästön.

Hankkeen keskeiset kohderyhmät ovat kodinomaisissa olosuhteissa asuvat iäkkäät henkilöt, jotka ovat kotihoidon asiakkaita tai asuvat kodinomaisissa olosuhteissa (esim. palvelutalot), ikääntyneet henkilöt, joka eivät ole kotihoidon asiakkaita, mutta hyötyisivät ennalta ehkäisevästi teknologiasta toimintakyvyn tukena, omaishoitajat, joiden rooli on merkittävä kotona tapahtuvassa hoidossa sekä ammattilaiset, jotka antavat neuvontaa ja ohjausta, työskentelevät asiakasohjauksessa tai toteuttavat kotona tapahtuvaa hoitoa. Teknologiakokeilujen kohderyhmäkoon vaihteluväli on 30–350 osallistujaa.

Hankeen tavoitteena on kehittää toimintamalleja teknologiatuetun kotona asumisen asiakaspolun prosessivaiheisiin. Hankkeessa kehitetään reaaliaikaisen seurannan ja toiminnanohjauksen mahdollistavaa Kotidigi-alustaa vastaamaan toiminnan tarpeita sekä pyritään saamaan aikaan positiivisia hyvinvointivaikutuksia asiakkaille, omaishoitajille ja terveydenhuollon ammattilaisille ottamalla käyttöön uusia, alustaan kytkeytyviä teknologioita. Tavoitteena on kehittää kotona asumisen asiakaspolkua kokonaisvaltaisesti tukeva alustakokonaisuus ja sen standardoidut rajapinnat sekä testauspalvelu, kuten myös osallistua uuden kansallisen, toiminnallisia tarpeita edistävän koordinaation toimintamallin kehittämiseen ja siten osaltaan tukea ja mahdollistaa sote-toimijoiden ja yritysten yhteistyötä teknologioiden pilotoinnissa ja käyttöönotossa.

Tavoitteiden saavuttamiseksi hankkeessa mm. toteutetaan yhteiskehittämistä asiakas- ja ammattilaisrajapinnassa tavoitteena löytää teknologisia ratkaisuja tukemaan iäkkäiden kotihoitoa ja vahvistaa tietopohjaa. Lisäksi siinä kehitetään Kotidigi-alustaa ja mahdollistetaan reaaliaikaiseen seurantaan perustuvan 24/7 päivystyksen toimintamallia, sen edellyttämää toiminnanohjausjärjestelmää sekä asiakkaan kokonaisvaltaisempaa tilannekuvaa. Hankkeen

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Sosiaali- ja terveysministeriö				
PL 33 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 8 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	02951 63415 +358 2951 63415	kirjaamo@stm.fi stm.fi

vaikutuksia arvioidaan monitahoisesti: muun muassa asiakkaiden ja omaishoitajien hyvinvointia, henkilöstön työhyvinvointia sekä sote-kustannuksia. Lisäksi hankkeessa laajennetaan ja kehitetään Kotidigi-integraatioalustan pilotin sekä siihen liittyvien lisäarvopalveluiden kyvykkyksiä, kehitetään kokonaisvaltaista tilannekuvaa ammattilaisille, asiakkaille ja lähiomaisille sekä kehitetään ja laajennetaan standardeja ja rajapintoja kansallisessa työssä. Hankkeessa koordinoidaan Kotidigi-alustan ympärille kehitettävää yritysten ekosysteemyötä ja valmistaudutaan alustan laajempaan kansalliseen käyttöön, sekä toteutetaan yhteistyötä THL:n ja kansallisten kehitysyhtiöiden koordinoimalla tavalla.

Päätuotoksena syntyy toimiva, kyvykäs, avoimiin standardeihin perustuva alusta, sen mahdollistamat teknologia-avusteisen kotihoidon toimintamallit sekä alustan ympärille syntyneiden yritysten ekosysteemikuvaus.

Hankkeessa on mukana Tampereen seudun ammattiopisto (Tredu), jonka rooli on toimia kouluttajana vahvistamassa hankkeeseen osallistuvien ammattilaisten osaamista teknologioiden käyttöönotossa, aktiivisemmassa käytössä sekä asiakkaiden ohjaamisessa teknologian käyttöön. Lisäksi seuraavat kumppanit ovat tukemassa hankkeen tavoitteiden toteutumista: Pirte Tullinkulman työterveys Oy, Pirkanmaan Omaishoitajat ry PIONI, Amurin Teon Tupa ry ja ATK Seniorit Mukanetti ry. Ne eivät kuitenkaan toimi hankkeen osatoteuttajina.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RATKAISU

Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää Tampereen kaupungille hankeavustuksena yhteensä 1 000 000 euroa valtionavustusta PirKATI-hankkeen toteuttamiseen. Avustus tulee käytettäväksi, kun tämä päätös on allekirjoitettu.

Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi aikavälillä 1.1.2021–31.12.2022 syntyviin kustannuksiin. Avustus on käytettävissä myös päätöksen ehdoissa tarkemmin määriteltyihin hankkeen raportointiin liittyviin kustannuksiin aikavälillä 1.1.2023–30.4.2023.

Avustuksella voidaan kattaa enintään viisikymmentä prosenttia (50 %) toiminnan valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.

Avustusta saa käyttää avustuksen saajan (hankehallinnoija) toiminnan kustannuksiin sekä alla lueteltujen avustuksen käyttäjien (osatoteuttajat) toiminnan kustannuksiin (yhdessä ”hanketoimijat”). Kunkin osatoteuttajan kustannuksiin avustusta voidaan käyttää enintään alla mainittu enimmäismäärä.

<u>Osatoteuttaja</u>	<u>Avustuksen enimmäismäärä</u>
Ikaalisten kaupunki	10 300
Hämeenkyrön kunta	10 557
Kangasalan kaupunki	38 866
Lempäälän kunta	23 868
Parkanon kaupunki	8 390
Pirkkalan kunta	28 750
Sastamalan kaupunki	24 600
Virtain kaupunki	10 986
Ylöjärven kaupunki	33 742
Tampereen vanhuspalveluyhdistys ry	35 000

Avustus maksetaan valtion talousarviomomentilta 33.60.39.04 ja kohdennetaan myöntöpäätösperusteisesti.

Avustuksen projektinumero on 5500M-SOTE.0006.01.

Perustelut

Vuosille 2020–2023 laaditun Kotona asumisen teknologiat ikäihmisille (KATI) -ohjelman mukaan uusien teknologioiden hyödyntämiseen kotona asumisessa, kotihoidossa ja kotiin tuotavissa palveluissa on varattu yhteensä 6 miljoonan euron määräraha vuosille 2021–2022. Avustukset myönnetään valtion talousarvion puitteissa. Ohjelman rahoitus muodostuu valtion talousarvion momentilta 33.60.39.04 (Kotihoidon resurssien riittävyys ja omaishoidon kehittäminen) ohjelman toteuttamiseksi tehtyihin varauksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti 1.10.2020 haettavana olevasta valtionavustuksesta. Kunnilla ja kuntayhtymillä oli mahdollisuus hakea avustusta, ja niiden oli mahdollista sisällyttää hakukonsortioon myös muita kuntia, kuntayhtymiä tai yleishyödyllisiä yhteisöjä. Haussa tavoiteltiin laajoja useamman kunnan hankkeita.

Kotona asumisen teknologiat ikäihmisille eli KATI-ohjelma toteuttaa Hyteairon kotona asumisen toimenpiteitä ja on samalla osa Kotihoidon kehittämisohjelmaa. KATI-ohjelma edistää teknologian hyödyntämistä yhteiskehittämällä ja eettisesti itsenäisen asumisen tukemiseksi, ikääntyvien henkilöiden toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja sairauksien ennaltaehkäisemiseksi, kotiin tuotavia palveluja tarjoavien sote-ammattilaisten työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja kuormituksen vähentämiseksi sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten hillitsemiseksi. KATI-ohjelma toteuttaa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman ”Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta” strategisen osa-alueen ”Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi” tavoitteita.

PirKATI-hanke täyttää yleiset valtionavustuslain mukaiset myöntämisedellytykset ja vastaa KATI-ohjelmassa asetettua hankkeen alueellista kattavuutta koskevaa tavoitetta.

Hanke vastaa kaikkiin KATI-ohjelman tavoitteisiin sekä vaatimuksiin A, B, C ja D. Hanke edistää kotona asumisen teknologioiden ja niistä kerättävän datan hyödyntämistä kotona asumisessa, kotihoidon palveluiden tuottamisessa sekä palveluohjauksessa (vaatimus A). Hankkeessa on mukana valtaosa Pirkanmaan kunnista ja sama toimintamalli otetaan alueellisesti käyttöön. Tämä mahdollistaa laaja-alaisen tiedonkeruun, arviointiyhteistyön ja toimintamallien yhtenäistämisen kuntien välillä. Arviointiosuus on kuvattu hyvin ja joitain valideja mittareita on tunnustettu (vaatimus B).

Hankkeen suunnittelu- ja käyttöönottovaiheessa osallistetaan ammattilaisia, ikäihmisiä ja läheisiä suoraan ja yhdistysten kautta. Kokemusasiantuntijoina yhteiskehittämisen eri vaiheissa toimivat mm. kaupungin kuntien vanhusneuvostot, Laitetoriin asiakasraati, matalan kynnyksen palvelupisteiden ja Lähitorien asiakasraadit sekä kuntaorganisaatioiden ulkopuoliset yhteistyökumppanit (vaatimus C). Lisäksi hankkeessa luodaan teknologiatuettu asiakaspolun toimintamalli kotona asumiseen. Hankkeessa kehitetään neuvonnan ja ohjauksen palveluja, tarjotaan tilaisuuksia tutustua teknologian mahdollisuuksiin sekä kerrotaan mahdollisuudesta hankkia teknologiaa omarahoitteisesti. Tässä työssä merkittävä yhteistyökumppani on Tampereen kaupungin ylläpitämä Laitetori. (vaatimus D)

Suunnitelma on pääosin selkeä ja konkreettinen. Hankkeen tavoitteet, toimenpiteet, tulokset ja tuotokset ovat konkreettiset ja hyvin linjassa toistensa kanssa.

PirKATI-hankkeen ja Pirkanmaan Tulevaisuuden sote-keskus kehittämisohjelman (PirSOTE) tavoitteet tukevat toisiaan, eikä päällekkäistä kehittämistä esiinny. PirSOTE:ssa otetaan käyttöön mm. ympärivuorokautiset ja päivystykselliset kotihoitopalvelut Pirkanmaalla sekä lisätään etähoivan ja -hoidon palveluja kotihoidossa, kotiutusten yhteydessä, omaishoitoperheille ja muille etäpalveluja tarvitseville asiakasryhmille. PirKATI:ssa kehitetään toimintamalleja, joilla Kotidigi-kokonaisuutta hyödynnetään kotona tapahtuvassa hoidossa ja joilla arvioidaan niiden vaikuttavuutta PirSOTE:n tavoitteisiin pääsemiseksi.

Kokonaisuus hyödyttää myös yrityksiä, jotka saavat referenssihyödyn tukemaan liiketoiminnan ja viennin kasvua (KATI-ohjelman tavoite 4).

Hanke täyttää KATI-ohjelmassa asetetut vaatimukset seurannan ja arvioinnin osalta. Kustannusvaikutusten arvioimiseksi sovelletaan ja kehitetään edelleen Tampereen ja Tampereen yliopiston Kotidigi AIKO -projektissa kehittämää KuHA (kustannushyötyanalyysi) –laskentamallia. Hankkeessa kehitetään myös kustannusvaikuttavuus arviointityökalua. Hyvinvointivaikutusten arvioinnissa hyödynnetään RAI-mittaria. Palvelun laadun arviointiin käytetään soveltuvin osin asiakastytyytyväisyyskyselyjä (esim. kotihoidon ja Kotitorin asiakaspalautekyselyjä). Henkilöstövaikutusten arviointia toteutetaan kahdella tapaa: Uuden teknologian käyttöön liittyvällä henkilöstökyselyllä, jonka avulla kartoitetaan vaikutuksia mm. työn kuormittavuuteen ja

työhyvinvointiin sekä määrällisten ja taloudellisten mittareiden avulla. Kumppani Pirte Tullinkulman työterveys Oy tuottaa hankkeen käyttöön näyttöön perustuvaa tietoa kotihoidon henkilöstön työhyvinvoinnista.

Hankkeen hallinto, yhteistyö ja henkilöresurssit, viestintä ja riskit ovat kuvattu hyvin.

VALTIONAVUSTUKSEN EHDOT

Tähän valtionavustuspäätökseen sovelletaan valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020) ja valtionavustuslakia (688/2001), minkä lisäksi on noudatettava seuraavia ehtoja:

Valtionavustuksen maksaminen

Valtionavustus maksetaan hankkeen hallinnoijalle toteutuneiden kustannusten perusteella vuosittain kahdessa erässä. Valtionavustuksen maksamiseen voi hakea myös ennakkoa. Avustuksen maksua tulee hakea maksatushakemuksella erikseen jaksoilta 1.1.–30.6. ja 1.7.–31.12. Maksatushakemus liitteineen tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle kahden kuukauden kuluessa maksatusjakson päättymisestä.

Tästä poiketen hankkeen viimeinen maksatushakemus toimitetaan viimeistään 30.4.2023. Hankkeenpäättymiseen on varauduttava riittävän ajoissa. Hankkeen toiminnot on suunniteltava siten, että hankehallinnoija ehtii tehdä viimeisen maksatushakemuksen määräajassa.

Maksatushakemuksen liitteenä toimitetaan

- ote kirjanpidon pääkirjasta
- hankkeen tuloslaskelma
- talouden toteuma -lomake
- henkilöstökuluseelvitys eli yhteenveto maksatusjaksolla maksetuista palkoista, sekä
- pääkirjanavain eli tarkempi selvitys palvelujen ostoista ja muista hankinnoista ja niiden kilpailutuksesta.

Ohjeet ja lomakkeet maksatushakemuksen tekemiseksi toimitetaan erikseen.

Maksatushakemusta tehtäessä tulee ottaa huomioon, mitä tässä päätöksessä ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston antamissa ohjeissa on todettu valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Lounais-Suomen aluehallintovirastolla on oikeus tarvittaessa pyytää maksatuksiin liittyviä lisäselvityksiä.

Jos on epäselvää, onko kustannus valtionavustukseen oikeuttava kustannus, hanketoimijan tulee ottaa etukäteen yhteyttä Lounais-Suomen aluehallintovirastoon.

Hyväksyttävät kustannukset

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Hakemuksen yhteydessä toimitettuun talousarvioon sisällytettyjä kustannuseriä ei ole hyväksytty sellaisenaan tällä päätöksellä, vaan kustannuksia arvioidaan erikseen maksatushakemuksen yhteydessä.

Valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) hankkeen hallinnointikustannukset;
- 2) hankkeen henkilöstökustannukset;
- 3) matkakustannukset;
- 4) toimitilojen vuokrat;
- 5) välittömästi hankkeen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;

6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen ja tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset;

7) muut hankkeen toteuttamiseksi välttämättömät kustannukset.

Välittömästi valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta syntyvät tuotot vähennetään valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Hyväksyttävistä kuluista vähennetään myös samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset, jollei päätöksestä muuta ilmene. Hanketoimijoiden muun toiminnan tuotot eivät vaikuta avustuksen määrään.

Hallinnointikustannukset

Hankkeen hallinnointikustannukset voivat olla hankkeelle kohdennettuja yleiskustannuksia. Hallinnointikustannukset tulee pystyä osoittamaan kohdentamisperusteet (jakoperusteet) sisältävällä laskelmalla.

Henkilöstökustannukset

Hyväksyttäviksi kustannuksiksi katsotaan avustettavaa hanketta varten palkatuista henkilöistä aiheutuvat henkilöstökustannukset. Hankkeen henkilöstökustannuksiksi katsotaan myös hanketoimijoiden muiden työntekijöiden kustannuksia siltä osin kuin työpanos on kohdistunut hankkeelle. Hanketoimijoiden tulee osoittaa luotettavasti työajanseurannan avulla työpanoksen kohdistuminen välittömästi avustettavaan toimintaan.

Avustettavassa toiminnassa työskentelevän henkilöstön työsuhde-etuudet (esim. työterveyshuolto, lomarahat, loma-ajan palkat) ovat hyväksyttäviä kustannuksia siltä osin kuin ne ovat määrältään kohtuullisia ja vastaavat kyseisen organisaation muun vastaavissa tehtävissä toimivan henkilöstön työsuhde-etuuksia.

Työntekijöiden irtisanomistilanteissa avustuksella voi kattaa ainoastaan palkkakuluja, joita vastaan on työntekovelvoite, eli joita vastaan tehdään todellisia työsuoritteita avustetulle toiminnalle.

Matkakustannukset

Valtionavustukseen oikeuttavia kotimaan matkakustannuksia ovat hankkeen työntekijöiden, asiantuntijapalveluiden tarjoajien, kuten kouluttajien, sekä hankkeen mahdollisen ohjausryhmän jäsenten ja varajäsenten matkakulut. Matkakulujen tulee olennaisesti liittyä hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen. Matkustuksessa tulee noudattaa toimialojen yleistä matkustussääntöä (esim. KVTES) ja työnantajan ohjeistusta.

Ulkomaanmatkan kulujen hyväksymisen edellytyksenä on, että matkaan on haettu ennakkoon lupa sosiaali- ja terveysministeriöstä. Samoin on etukäteen hankittava hyväksyminen ulkomailta hankittavan koulutuksen kustannuksiin. Ulkomaanmatkojen kulut voidaan hyväksyä ainoastaan erityisellä perusteella ja tällöinkin hyväksytään pääsääntöisesti vain hankkeen yhden tai kahden työntekijän matkakulut.

Toimitilakustannukset

Avustettavasta toiminnasta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset vuokratulot ovat hyväksyttäviä kustannuksia. Mikäli avustettu toiminta tapahtuu hanketoimijoiden omistamissa tiloissa, toimitilakuluksi hyväksytään vain tiloista maksettava hoitovastike sekä toimitilojen käyttö- ja ylläpitokuluja, elleivät ne jo sisälly edellä mainittuun hoitovastikkeeseen. Korjaus- ja rahoitusvastikekuluja ei voida kattaa avustuksella.

Irtaimen omaisuuden kustannukset

Valtionavustuksella toteutettavat irtaimen omaisuuden hankinnat tulee toteuttaa viimeistään avustuksen käyttöajan puolivälissä. Myöhemmin tehdyt hankinnat katsotaan hyväksyttäviksi kustannuksiksi vain, mikäli ne ovat välttämättömiä ja mikäli sosiaali- ja terveysministeriö on etukäteen ilmoittanut hyväksyvänsä ne. Valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi hyväksytään ilman eri selvitystä hankkeen työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön tulevat työvälineet, kuten tietokone ja matkapuhelin sekä niiden käytöstä aiheutuvat kustannukset.

Muut kustannukset

Kokous-, tarjoilu- ja edustuskulut

Kohtuullisina kokous-, tarjoilu- ja edustuskuluina hyväksytään sellaiset kustannukset, jotka ovat perusteltuja tavanomaisen vieraanvaraisuuden tai huomaavaisuuden osoittamiseksi.

Arvonlisävero

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja joista hanketoimija ei saa palautusta.

Hankkeen raportoinnin kustannukset

Hankkeen raportoinnista ja avustuksen käyttöä koskevasta selvityksestä aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia. 31.12.2022 jälkeen syntyvät kustannukset ovat hyväksyttäviä vain, mikäli ne liittyvät välittömästi hankkeen raportointiin, kuten loppuraportin viimeistelytyön sekä hanketta koskevan tilintarkastajan raportin kustannukset.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole:

- poistot ja laskennalliset erät kuten laskennalliset vuokrat ja varaukset (pois lukien lomapalkkavaraukset)
- lainojen lyhennykset, rahoituskulut tai korot
- ei-lakisääteiset lisäeläkkeet tai tulospalkkiot
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset
- oikeudenkäyntikulut tai oikeuden langettamat korvaukset sekä muut rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut
- tilojen rakentamisesta, laajentamisesta tai perusparannuksesta aiheutuvat kustannukset
- ahkeruusraha tai siihen rinnastettava korvaus (työtoimintaraha tai työosuusraha)
- irtisanomiskorvaukset ja maksetut palkat ilman työntekovelvoitetta (esimerkiksi irtisanomistilanteessa)
- rahana tai siihen verrattavana suorituksena annetut lahjat
- muun toiminnan kustannukset tai alijäämät
- sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 5§:ssä tai terveydenhuoltolain (1326/2010) 5 §:ssä tarkoitetusta kunnan tai muun työnantajan lakisääteisestä täydennyskoulutusvelvoitteesta aiheutuvat työnohjauskustannukset ja koulutuskustannukset.

Avustuksen käyttöä koskeva sopimus

Avustusta saa käyttää muun kuin hankehallinnoijan toiminnan tai hankkeen avustamiseen vain päätöksessä todetulla tavalla. Hankehallinnoijan on tehtävä sopimus valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista kunkin osatoteuttajan kanssa. Hankehallinnoija on vastuussa avustuksen oikeasta käytöstä koko avustettavan hankekokonaisuuden osalta.

Sopimus avustuksen käytöstä tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään neljän (4) kuukauden kuluttua tämän päätöksen tiedoksisaannista.

Valtionavustuksella hankittu omaisuus

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määritellyyn käyttötarkoitukseen. Omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaikana. Tällä päätöksellä omaisuuden käyttöajaksi määrätään kymmenen vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta. Omaisuus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle julkisen hallinnon toimijalle, joka tuottaa avustettavaan toimintaan liittyvää palvelua, esimerkiksi uudistettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennetta.

Hankintalain mukainen kilpailuttaminen

Hanketoimijoiden tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016). Valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton toimija on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö ja velvollinen kilpailuttamaan hankintansa hankintalain mukaisesti, jos se täyttää hankintalaissa määritellyt julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit tai saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta.

Pienhankinnat

Kaikki hankinnat tulee tehdä kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Vaikka hankinta ei kuuluisi julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan, kaikki vähäistä suuremmat hankinnat avustettavaan toimintaan (hankinnan arvo 20 000 euroa + alv tai enemmän) on toteutettava pyytämällä tarjouksia useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajilta. Jos hankintakokonaisuus toteutetaan erillisinä osina, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa.

Jos hankinta joudutaan esimerkiksi sen luonteesta johtuen tekemään ilman vertailtavia tarjouksia, edellytetään perusteluita valitun toimintatavan osalta.

Tarjouspyyntöihin ja tarjouksiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä huolellisesti osana hallinto- ja kirjanpitoaineistoa ja ne tulee toimittaa pyydettyä ministeriölle.

Jos hanketoimija tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavaransa itse, hyväksyttävänä kuluina huomioidaan vain palvelun tai tavaransa todelliset tuotantokustannukset ilman katetta.

Velvollisuus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Avustuksen saajan tulee toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaisia (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädettyjä työnantajavelvoitteita.

Työajanseurannan järjestäminen

Avustuksella katettavaksi esitettävien henkilöstökustannusten on perustuttava todelliseen työskentelyyn avustetussa toiminnassa. Jos avustettuun toimintaan osallistuva työntekijä työskentelee myös hanketoimijan muussa toiminnassa, tulee tämän työajan käyttö todentaa pitämällä työtehtävien suorittamisesta seuranta.

Työajanseuranta voidaan toteuttaa eri tavoin, mutta sen tulee olla tuntiperusteista ja jatkuvaa. Työajanseurantatiedot tulee dokumentoida luotettavasti. Työajanseurantatiedot on esitettävä pyydettyä.

Jos avustettavan toiminnan työtehtäviin palkatut työntekijät työskentelevät täysimääräisesti vain tämän päätöksen mukaisessa avustetussa toiminnassa, riittää, että hanketoimija huolehtii vain työaikalain mukaisesta työaikakirjanpidosta. Ministeriö ei tällöin edellytä erillistä työajan käytön seuranta.

Avustettavalle toiminnalle kirjatut osuudet henkilöstökuluista tulee täsmäyttää työajan seurannan mukaisesti toteutuneisiin työtunteihin. Täsmäytys ja mahdolliset oikaisut kirjanpitoon tulee tehdä viimeistään tilinpäätösvaiheessa. Tällaiset oikaisut voivat kohdistua palkkakuluihin, palkan lakisääteisiin sivukuluihin ja vapaaehtoisin henkilöstökuluihin. Myös sairauspoissaolojen, loma-ajan palkkojen ja lomarahojen kustannukset tulee kohdistaa eri kustannuspaikoille toteutuneiden työtuntien suhteessa.

Muut ehdot

1. Hankehallinnoijan tulee kirjata hankkeessa kehitetyt toimintamallit ja raportoida saadut tulokset Innokylään, jotta ne ovat saatavilla kaikille. Hankehallinnoija vastaa hankkeen työskentelystä Innokylässä hankekauden ajan. STM/THL voi ohjeistaa erikseen tarkemmin Innokylän käytöstä hankkeen edetessä.
2. Hankehallinnoijan tulee suunnitella ja toteuttaa vaikutusten arviointi yhteistyössä THL:n ja VTT:n kanssa. Hankkeet sitoutuvat toimittamaan THL:lle ja VTT:lle tietyt pyydettyt tiedot sekä osallistuvat THL:n ja VTT:n tekemään vaikutusarviointiin. Hankkeet toteuttavat myös itsearviointia. Tavoite on yhtenäistää arviointia hankkeiden välillä.
3. Hankehallinnoijan tulee osallistua uuden jatkuvaluonteisen kansallisen koordinaation toimintamallin kehittämiseen sekä tehdä yhteistyötä muiden KATI-hankkeiden kanssa teknologiaratkaisujen kokeiluissa sekä teknologiakoordinaation, toimintamallien ja osaamisen kehittämisessä.
4. Hankkeessa tehtyjen kokeilujen yhteydessä on kartoitettava kansallisessa tekoälyohjelma AuroraAI:ssa kehitettävän tekoälyavusteisen teknologiainfrastruktuurin (AuroraAI-verkko) tuomat hyödyt kokeilun läpiviemiseksi. Niitä osin kuin hankkeessa kehitetään AuroraAI-

verkkoon soveltuvia tekoälyavusteisia toimintamalleja, hankkeen on verkostoiduttava Aurora AI -ohjelman kanssa.

5. Hankkeen on tehtävä tiivistä yhteistyötä alueensa Tulevaisuuden sote-keskus- ja rakenneuudistushankkeiden kanssa.
6. Hankehallinnoijan tulee perustaa ohjausryhmä. Ohjausryhmän pöytäkirjat lähetetään STM:n ja THL:n yhteyshenkilöille tiedoksi. Pöytäkirjat toimitetaan hankesalkkuraportoinnin yhteydessä.
7. Hankehallinnoijan on tukeuduttava kehitettävissä toimintaprosesseissa ja tietojärjestelmäratkaisuissa valtakunnallisiin toimintamalleihin ja tietojärjestelmäpalveluihin. Hankkeessa toteutettavan kehitystyön on oltava lainsäädännön, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen määräysten ja ohjeiden sekä valtakunnallisen SOTE kokonaisarkkitehtuurin linjausten mukaista tarkoituksenmukaisin osin. STM voi tarvittaessa arvioida hankkeiden arkkitehtuurinmukaisuutta. Palveluiden kehittämisessä on tukeuduttava Suomi.fi - palveluihin, kun se on mahdollista.
8. Hankehallinnoijan on osana suunnittelua tuotettava julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (2019/906) 5 §:n 3 momentin mukainen muutosvaikutusten arvio, joka on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle. Muutosvaikutusten arvioinnissa on soveltuvin osin hyödynnettävissä valtiovarainministeriössä valmistellut muutosvaikutusten arvioinnin suositukset, ohjeet ja mallipohjat, joista löytyy lisätietoja sivulta: <https://vm.fi/tiedonhallintalain-lausuntomenettely>
9. Hankehallinnoija on velvollinen tekemään tietosuojasetuksen mukaiset vaikutusarviot sekä tarvittaessa toteuttamaan asetuksen mukaisen ennakkokuulemisen tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa. Vaikutusarviot ja mahdolliset ennakkokuulemisiin liittyvät asiakirjat tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle. Toimitus tapahtuu kirjaamon kautta osoitteeseen kirjaamo@stm.fi. Viestin otsikossa tulee mainita päätöksen asianumero.

Hankeaineiston säilyttäminen

Kaikkien hanketoimijoiden tulee säilyttää hankkeeseen liittyvä kirjanpito sekä muu aineisto siten, että valtionavustuksen käytön valvonta on mahdollista myös hankkeen päättymisen jälkeen. Valtionavustuslain (688/2001) 29 §:n mukaan velvollisuus palauttaa valtionavustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut valtionavustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Hallinnoija huolehtii siitä, että hankkeen aineisto säilytetään kymmenen vuoden ajan avustuksen viimeisen erän maksamisen jälkeen.

Kirjanpito

Hanketoimijoiden on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata. Hankkeen kirjanpidon tulee olla selkeästi kunkin hanketoimijan muusta kirjanpidosta erikseen raportoitavissa. Kirjanpidon tilit ja vientiselitteet tulee nimetä huolellisesti siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä.

Hanketoimijoiden on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetyllä tavalla.

Hankeraportointi

Hankkeen etenemisestä tulee raportoida valtionhallinnon hankesalkkuun (hankesalkku.dvv.fi). Sosiaali- ja terveysministeriö voi ohjeistaa hankeraportoinnista vielä hankkeen edetessä.

Muutoksista ilmoittaminen hankkeen aikana

Hankeavustus kohdentuu kehittämistyöhön, jossa voi ja tulee kiinnittää huomiota ajankohtaiseen tilanteeseen ja muutoksiin hankkeen toimintaympäristössä (esim. Covid-19-kriisin jälkihoito). Jos hankkeen sisältöön tai talousarvioon on tarpeen tehdä muutoksia avustuspäätöksen jälkeen, on avustuksen saajan oltava etukäteen yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriöön. Ministeriö arvioi annettujen tietojen pohjalta muutospäätöksen tarvetta. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Hankkeen päätyttyä hankehallinnoijan on tehtävä selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta, tuotoista sekä kustannuksista. Hankehallinnoija kokoaa yhden selvityksen kaikkien osatoteuttajien osalta. Valtionavustusselvitys tehdään sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilta löytyvälle lomakkeelle.

Selvitykseen liitetään:

- selvitys hankkeen lopullisista kustannuksista yhteensä sekä kunkin toteuttajan osalta erikseen;
- lopulliset pääkirjan otteet ja tuloslaskelmat koskien hankkeen koko toteutusaikaa erikseen kaikilta toteuttajilta;
- yli 200 000 euroa avustusta käyttäneiden hankkeiden osalta auktorisoidun tilintarkastajan raportti siitä, että avustus on käytetty päätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Lisäksi hankesalkkuun laaditaan tiivis raportti hankkeen toteutumisesta. Sen tulee sisältää kuvaus hankkeen keskeisistä tuloksista sekä havaituista hyvistä toimintakäytännöistä.

Selvitys on annettava mahdollisimman pian hankkeen päättymisen jälkeen ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Selvitys valtionavustuksen käytöstä toimitetaan Lounais-Suomen aluehallintovirastoon osoitteella Lounais-Suomen aluehallintovirasto, PL 4, 13035 AVI.

Valtionapuviranomaisen valvontaoikeus

Hankehallinnoijan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot sekä osallistuttava kutsuttaessa valtionapuviranomaisen järjestämiin hankkeen toteuttamista, seurantaa ja arviointia koskeviin tilaisuuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä tai ministeriön valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia tämän päätöksen mukaiseen toimintaan sekä toiminnan talouteen kohdistuvia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oikeus saada veloituksetta haltuunsa tarkastuksen edellyttämät tiedot ja asiakirjat. Hanketoimijat ovat velvollisia avustamaan tarkastuksen toteuttamisessa. Valtiontalouden tarkastusvirastolla on myös tarkastusoikeus.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Lounais-Suomen aluehallintovirasto voivat avustaa sosiaali- ja terveysministeriötä hankkeen valvonnassa ja tarkastuksessa, jos sosiaali- ja terveysministeriö niin määrää.

Maksatuksen keskeytys ja valtionavustuksen takaisinperintä

Jos avustusta on käytetty muuhun kuin avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen tai avustuspäätöksen otettuja ehtoja ja rajoituksia ei ole noudatettu, voi ministeriö päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi.

Ministeriöllä on velvollisuus avustuksen takaisinperintään, jos avustusta on käytetty olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai jos avustuksen saaja on antanut ministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon sellaisesta seikasta, joka on olennaisesti vaikuttanut avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salannut sellaisen seikan.

Velvollisuus takaisinperintään syntyy myös, jos avustuksen saaja on olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

Ennen takaisinperintään ryhtymistä, tai sen aikana, on ministeriöllä oikeus asettaa avustus maksukieltoon, jos on perusteltu aihe epäillä, että sitä ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Maksukielto voidaan asettaa myös, jos on perusteltu aihe epäillä, että avustuksen saaja ei ole antanut avustuksen maksamista tai valvomista varten oikeita tai riittäviä tietoja.

Avustuksen saajan on maksettava takaisin perittäväälle määrälle avustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään ministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan.

Yhteyshenkilöt ja lisätietojen antaja

Sisällöllisistä kysymyksistä vastaavana yhteyshenkilönä sosiaali- ja terveysministeriössä toimii Marjaana Pennanen puh. 0295 163 187. Hän antaa tarvittaessa myös tätä päätöstä koskevia lisätietoja. STM:n digitaalisesta kehittämisestä vastaavana yhteyshenkilönä toimii Jukka Lähesmaa puh. 0295 163 139. Sähköpostit: etunimi.sukunimi@stm.fi.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen KATI-ohjelmasta vastaavana yhteyshenkilönä Heidi Anttila puh. 029 524 7687 ja yhteyshenkilönä toimii Katja Pulli puh. 029 524 7663. Sähköpostit: etunimi.sukunimi@thl.fi.

Hankehallinnoijan yhteyshenkilönä toimii Tiina Karttunen, puh. 040 800 4557, tiina.t.karttunen@tamper.fi.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston yhteyshenkilönä maksatusasioissa toimii ylitarkastaja Jaana Jaakkola puh. 0295 018 070, etunimi.sukunimi@avi.fi ja ylitarkastaja Tuula Suvanto puh. 0295 018 055, etunimi.sukunimi@avi.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtionavustuslaki (688/2001)

Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuonna 2020 – 2023 (13/2020).

Valtion talousarvio vuodelle 2021 (1113/2020 vp) ja siinä asetettu määräraha

Hallintolaki (434/2003)

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen saa valtionavustuslain 34 §:n mukaan vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Krista Kiuru

Neuvotteleva virkamies

Satu Karppanen

Liitteet Oikaisuvaatimusosoitus
Sopimus avustuksen siirrosta

Jakelu Hankehallinnoija ja päätöksessä mainitut

Tiedoksi Heidi Anttila, THL
Katja Pulli, THL
Jukka Lähesmaa, STM
Marjaana Pennanen, STM
Anne-Mari Raja-aho, STM
STM YTO YPA valtionavustustiimi
Satu Seikkula, STM
Tuija Ylinen-Puputti, STM
Jaana Jaakkola, LSAVI
Tuula Suvanto, LSAVI